

Sarajevo, 25.11.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
18.11.2019.- 22.11.2019.

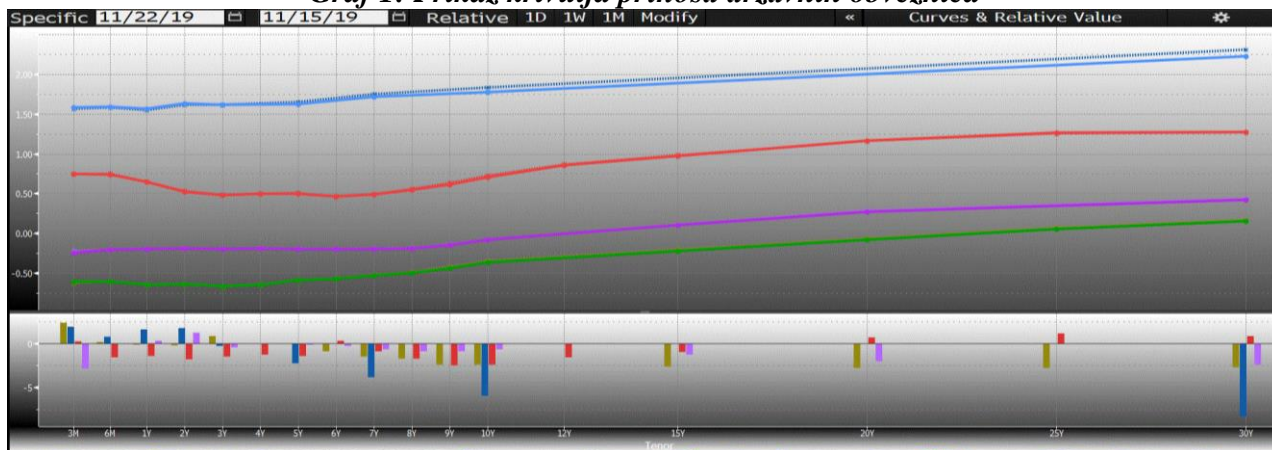
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	15.11.19		22.11.19		15.11.19		22.11.19		15.11.19		22.11.19		15.11.19		22.11.19	
2 godine	-0,63	-	-0,64	↘	1,61	-	1,63	↗	0,55	-	0,53	↘	-0,19	-	-0,18	↗
5 godina	-0,58	-	-0,59	↘	1,65	-	1,62	↘	0,51	-	0,50	↘	-0,19	-	-0,18	↗
10 godina	-0,33	-	-0,36	↘	1,83	-	1,77	↘	0,73	-	0,71	↘	-0,07	-	-0,07	→

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	15.11.19	-	22.11.19	
3 mjeseca	-0,580	-	-0,575	↗
6 mjeseci	-0,604	-	-0,602	↗
1 godina	-0,634	-	-0,635	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 15.11.2019. godine (pune linije) i 08.11.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

OECD je revidirao očekivanja ekonomskog rasta, te sada očekuje da će globalna ekonomija bilježiti najsporiji rast od finansijske krize s obzirom na to da vlade prepuštaju centralnim bankama oživljavanje investicija. Prema ovim očekivanjima globalna ekonomija bi u ovoj i u narednoj godini mogla da bilježi rast od 2,9%, što je najniža stopa rasta u posljednjoj dekadi, i niža od septembarskih prognoza (3%). Za 2021. godinu predviđa se rast od 3%, ali samo ukoliko brojni rizici od trgovinskog rata do neočekivanog naglog usporenja ekonomskog rasta Kine budu obuzdani.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih zemalja eurozone su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje koje je bilo nešto izraženije kod obveznica dužeg roka dospeljaća.

Prema prognozama OECD-a, očekivane stope GDP-a eurozone za tekuću, narednu i 2021. godinu iznose 1,2%, 1,1% i 1,2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije u narednoj godini iznosi 1,1%, dok se za 2021. godinu očekuje stopa od 1,4%.

Guverner Centralne banke Slovenije Vasle je izjavio da se ekonomski rast eurozone stabilizuje, te da nedavni potezi ECB kojima se stimuliše isti, funkcionišu kako je i planirano. Vasle je istakao da podaci iz sektora industrije i trgovine ukazuju na to da se može nastaviti slabiji rast i u prvoj polovini naredne godine, kao i da su signali iz uslužnog sektora i tržišta rada bili pozitivniji. Takođe, Vasle je izjavio da je prostor ECB vezan za monetarnu politiku ograničen, što stavlja veći teret na kreatore monetarne politike, ali je istakao da ECB još uvijek ima prostora za djelovanje, ako to bude potrebno.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da eurozona treba da jača domaću tražnju, čak i putem većih javnih investicija ukoliko želi da se odupre inostranim slabostima. Lagarde je izjavila da odgovor leži u transformaciji druge svjetske ekonomije u otvorenu ekonomiju koja je sigurna u sebe – u ekonomiju koja u potpunosti koristi sve potencijale Evrope za oslobađanje veće stope domaće potrošnje i dugročnog ekonomskog rasta. Pored toga, Lagarde je ponovila da ECB nastavlja da radi svoj dio posla, a to je da podržava ekonomiju i odgovara na buduće rizike, te nadzire „nuspojave“ ekspanzivne monetarne politike. Evropska komisija je, kao što se i očekivalo, prilikom procjene plana budžeta za zemlje članice za 2020. godinu, pozvala Francusku, Italiju i Španiju da pokrenu procese fiskalne konsolidacije zbog rizika da prekrše pravila potrošnje. U jesenjim prognozama Evropska komisija je projektovala ekspanzivniji fiskalni stav za 2020. godinu, što bi iznosilo oko 0,2% GDP-a. Labavija politika u Njemačkoj, Italiji i Nizozemskoj je vodila povećanju strukturnog deficita u ukupnoj regiji, dok je politika uglavnom bila neutralna u Francuskoj i Španiji.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Građevinski sektor (G/G)	SEP	-	-0,7%	0,8%
2.	PMI prerađivački sektor P	NOV	46,4	46,6	45,9
3.	PMI uslužni sektor P	NOV	52,4	51,5	52,2
4.	Povjerenje prerađivačkog sektora (Francuska)	NOV	100	100	99
5.	GDP (Q/Q) F (Njemačka)	III KVARTAL	0,1%	0,1%	0,1%
6.	Stopa nezaposlenosti (Nizozemska)	OKT	3,5%	3,5%	3,5%
7.	Lična potrošnja (Nizozemska) (G/G)	SEP	-	2,2%	1,3%

SAD

Protekle sedmice na finansijskom tržištu SAD je preovladavao pesimizam o pitanju trgovinskih pregovora između SAD i Kine, nakon izjava predsjednika Trampa da će doći do eskalacije trgovinskog rata s Kinom, te da će povećati tarife na kineski uvoz ukoliko sporazum ne bude postignut u skorije vrijeme. Pored toga, prošle sedmice je objavljen i zapisnik s oktobarske sjednice FOMC-a, koji je pokazao da su stavovi kreatora monetarne politike promijenjeni u odnosu na septembarsku sjednicu, te da su ekonomski izgledi ocijenjeni pozitivnijim u odnosu na prošli sastanak. Većina članova je ocijenila politiku kao dobro kalibriranu, iako su njihove procjene prognozirale nešto niži rast GDP-a, a izgledi za inflaciju su i dalje ispod ciljanog nivoa od 2% do kraja 2022. godine. Istovremeno, u zapisniku se navodi da je potrošnja domaćinstava ocijenjena kao snažna, dok su poslovne investicije i izvoz i dalje slabi, iako su trgovinske tenzije ublažene u odnosu na prethodni sastanak. Zvaničnici Feda su počeli da razmatraju do kada treba voditi kampanju smanjenja referentne kamatne stope, iako su dogovorili smanjenje kao odgovor na rastuće rizike koji utiču na ekonomiju SAD.

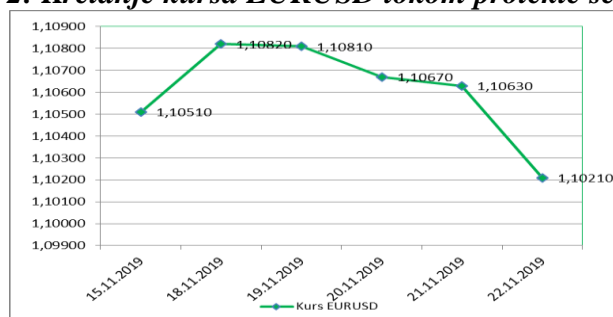
OECD prognoze navode očekivani nivo rasta stope GDP-a SAD za tekuću, narednu i 2021. godinu od 2,3%, 2% i 2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije u narednoj i u 2021. godini iznosi 2,1%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks	OKT	-0,1%	-0,1%	-0,2%
2.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	15. NOV	-	-2,2%	9,6%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	16. NOV	218.000	227.000	227.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	17. NOV	-	59,1	58,0
5.	Indeks započelih kuća (M/M)	OKT	5,1%	3,8%	-7,9%
6.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	OKT	-0,4%	5,0%	-2,4%
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Filadelfije	NOV	6,0	10,4	5,6
8.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas S.	NOV	-2	-3	-3
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	NOV	51,4	52,2	51,3
10.	PMI indeks uslužnog sektora P	NOV	51,0	51,6	50,6

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1051 na nivo od 1,1021.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomski pokazatelji koji su tokom prošle sedmice objavljeni za Veliku Britaniju ukazuju na to da ekonomija slabi pod uticajem neizvjesnosti oko Brexita i predstojećih opštih izbora. Cijene nekretnina bilježe smanjenje, dok je Rightmove objavio da na tržištu postoji 14,9% manje nekretnina ponuđenih na prodaju u posljednje četiri sedmice zaključno sa 9. novembrom, u poređenju s istim periodom prethodne godine. To je najveći godišnji pad od augusta 2009. godine, koji je uslijedio odmah nakon globalne finansijske krize. Preliminarni podaci o prerađivačkom i uslužnom sektoru tokom novembra su takođe ukazali na slabljenje ekonomije. Poslovni sektor u Velikoj Britaniji je tokom ovog mjeseca zabilježio najveće smanjenje od sredine 2016. godine, na što je uticalo jačanje neizvjesnosti oko Brexita podstaknuto približavanjem predstojećih opštih izbora.

Velika Britanija je tokom prošlog mjeseca zabilježila mnogo veći budžetski deficit nego što se očekivalo, što ukazuje na povećano zaduživanje Vlade, čak i prije nego su političari imali šansu da uključe trošak opštih izbora u decembru.

Pojedine fondacije koje su usmjerene na pružanje informacija i savjeta o pojedinim specifičnim problemima očekuju da će javna potrošnja zabilježiti najveći udio od 1970-ih bez obzira na to ko pobijedi na predstojećim izborima.

OECD prognoze navode očekivani nivo rasta stope GDP-a UK za tekuću, narednu i 2021. godinu od 1,2%, 1% i 1,2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije u narednoj i u 2021. godini iznosi 2% i 1,8%, respektivno.

Premijer Johnson je istakao da će odložiti dalje smanjenje poreza na dobit kompanija, te je biračima saopštio da će umjesto toga novac ubrizgati u usluge poput zdravstva, foksirajući se na centralne probleme opštih izbora 12. decembra.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	NOV	-	-1,3%	0,6%
2.	CBI porudžbine prerađivačkog sektora	NOV	-30	-26	-37
3.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	OKT	8,6	10,5	7,3
4.	PMI prerađivački sektor P	NOV	48,9	48,3	49,6
5.	PMI uslužni sektor P	NOV	50,1	48,6	50,0

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,85667 na nivo od 0,85894, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2897 na nivo od 1,2834.

JAPAN

Prošle sedmice je objavljena vijest da kreatori monetarne politike BoJ razmatraju emitovanje državnih obveznica s dospelom od 50 godina kao dugoročno sredstvo limitiranja ultradugih kamatnih stopa. Nije poznato hoće li obim trgovine ovim obveznicama biti veliki s obzirom na to da bi investitori mogli pretrpjeti značajne gubitke u slučaju naglog rasta prinosa. U međuvremenu, guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ provodi istraživanje o digitalnim valutama, te je istakao da će možda biti potrebno spajanje ili povezivanje regionalnih banaka s nefinansijskim kompanijama kako bi povećale profitabilnost.

Prema OECD prognozama, objavljenim prošle sedmice, očekuje se da će stopa rasta GDP-a u Japanu u narednoj godini iznositi 0,6%, a u 2021. godini 0,7%. Prognozirana stopa inflacije za narednu godinu iznosi 1,1%, dok se za 2021. godinu očekuje stopa od 1,2%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	OKT	229,3	17,3	-124,8
2.	Izvoz (G/G)	OKT	-7,5%	-9,2%	-5,2%
3.	Uvoz (G/G)	OKT	-15,2%	-14,8%	-1,5%
4.	Stopa inflacije (G/G)	OKT	0,3%	0,2%	0,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	NOV	-	48,6	48,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	NOV	-	50,4	49,7
7.	Indeks ukupnih industrijs. aktivnosti (M/M)	SEP	1,5%	1,5%	0,0%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	OKT	-	-37,4%	-35,5%

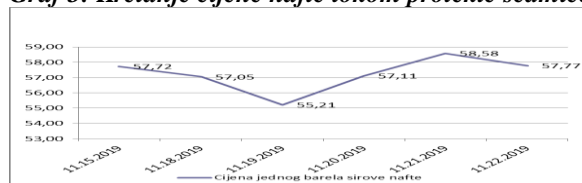
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 120,38 na nivo od 120,21. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 109,26 na nivo od 108,80.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 57,72 USD (52,23 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je i dalje bila pod snažnim uticajima trgovinskih pregovora između Kine i SAD. Početkom sedmice cijena ovog energenta je smanjena nakon što su se pojavile vijesti da su kineski zvaničnici izrazili pesimizam o pitanju postizanja trgovinskih pregovora u bliskoj budućnosti. CNBC je citirao izvor iz Kine koji je istakao da Peking nije voljan da čini bilo kakve ustupke u pregovorima u skorijem periodu, te da preferiraju da čekaju i sagledaju kako se odvija proceduru impičmenta (mogućnosti opoziva zbog zloupotrebe položaja) protiv predsjednika SAD Trumpa. Narednog dana cijena je nastavila da se smanjuje nakon što je predsjednik Rusije Putin izjavio da ta zemlja ne strahuje da bude najveći proizvođač nafte, te da će Rusija nastaviti da saraduje s OPEC-om u pravcu balansiranja tržišta. Pored toga, Putin je dodao i da je obim proizvodnje nafte u SAD dostigao svoje limite. Iz EIA je saopšteno da su američke zalihe sirove nafte u sedmici smanjenje za 2,3 miliona barela, što je najveće smanjenje u posljednja tri mjeseca, a što je dalo podsticaj rastu cijene nafte. Krajem sedmice cijena nafte je povećana i održavala se blizu najvećeg nivoa u posljednja dva mjeseca nakon što je Kina signalizirala ponovnu spremnost na rješavanje trgovinskog rata sa SAD. Tržište je sada u iščekivanju sastanka OPEC-a, koji se održava za manje od dvije sedmice, a na kojem bi se moglo raspravljati o daljem smanjenju obima proizvodnje nafte. Iako je u petak cijena nafte na zatvaranju smanjena, na sedmičnom nivo zabilježila je rast. Ovo je treća uzastopna sedmica kako cijena ovog energenta bilježi rast na sedmičnom nivou.

Na zatvaranju tržišta, u petak cijena nafte je iznosila USD 57,77 (EUR 52,42).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.468,21 USD (1.328,58 EUR). Cijena zlata je tokom protekle sedmice, kao i cijena nafte, bila pod uticajima očekivanja vezano za trgovinske pregovore između Kine i SAD. Neizvjesnosti oko ovih pregovora, kao i iščekivanje zapisnika FOMC-a uticali su na rast cijene zlata početkom sedmice. Dok su početkom sedmice neizvjesnosti i iščekivanja uticali na rast cijene ovog plemenitog metala, od srijede preovladavaju pozitivniji tonovi koji su uticali na pad ove cijene. Krajem protekle sedmice predsjednik Kine Xi Jinping je izjavio da Kina aktivno radi na tome da ne ulazi u trgovinski rat. On je istakao da Kina nije ta koja je inicirala trgovinski rat i to nije nešto što Kina želi. Predsjednici SAD i Kine su izrazili želju da se okonča prva faza trgovinskih pregovora. Ipak, Reuters je prenio vijest da bi se potpisivanje prve faze ovog sporazuma moglo odgoditi do naredne godine. Pored trgovinskog spora, Peking je optužio SAD da se miješa u unutrašnje poslove Kine, u smislu protesta u Hong Kongu, dok je američki Kongres usvojio dva prijedloga zakona koji podržavaju proteste u Hong Kongu. Reuters je, takođe, ukazao da druga faza trgovinskih pregovora sada izgleda manje vjerovatna s obzirom na to da postoje teškoće u postizanju i preliminarnog sporazuma. S druge strane, predsjednik SAD Trump je u petak izjavio da je sporazum s Kinom „potencijalno vrlo blizu“, prije nego je napomenuo da je „pitanje da li ja to želim ili ne“.

Investitori u zlato su ovakve vijesti ipak protumačili kao pozitivne za postizanje sporazuma, te su smanjili investicije u zlato, što je i vodilo smanjenju cijene zlata krajem sedmice. Na zatvaranju tržišta, u petak, cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.461,93 USD (1.326,49 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

